

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 17/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om elektronisk kommunika- tion i myndigheternas verksamhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 september 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (RP 111/2010 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har lagutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (LaUU 12/2010 rd) har tagits som bilaga till detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Liisa Vanhala, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Seppo Kurkinen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Taru Rastas, kommunikationsministeriet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- högsta förvaltningsdomstolen
- Helsingfors förvaltningsdomstol
- Helsingfors tingsrätt
- Skattestyrelsen
- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att de bestämmelser i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet som gäller delgivning och maskinell underskrift ska ändras.

Det ska bli möjligt att med samtycke av den som saken gäller delge handlingar som elektroniska meddelanden, om det är fråga om situationer där vanlig delgivning också annars är möjlig. Användningen av bevislig elektronisk delgivning ska begränsas till att gälla enbart beslut

som enligt någon annan lag ska sändas med post mot mottagningsbevis eller delges bevisligen på annat sätt.

Bestämmelserna om maskinell underskrift föreslås bli ändrade så att också sådana domstols-expeditioner som sänds som elektroniska meddelanden ska kunna undertecknas maskinellt.

Lagen avses träda i kraft den 1 december 2010.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Syftet med propositionen är att främja elektronisk kommunikation genom att bredda möjligheterna till vanlig elektronisk delgivning och maskinell underskrift i domstolsexpeditioner som sänds som elektroniska meddelanden. Propositionen skapar därmed en legislativ ram för en bredare och effektivare elektronisk kommunikation. Lagändringarna har samband med planerna på att införa ett medborgarkonto för centraliserad elektronisk kommunikation och ett riksomfattande datasystem för justitieförvaltningen.

Förvaltningsutskottet omfattar lagutskottets utlåtande (LaUU 12/2010 rd) på den punkten att medborgarnas rättssäkerhet måste uppmärksammas alldeles särskilt när den elektroniska kommunikationen och elektroniska tjänster utvecklas. Nivån på datasäkerheten och datatekniken måste garanteras innan de nya metoderna tas i bruk. Det gäller också att beakta att alla inte har lika tillgång till eller färdigheter att använda e-post eller webbtjänster. Därför är det nödvändigt att mottagaren av en delgivning fortfarande får välja till exempel delgivning med post.

Sammanfattningsvis anser utskottet att propositionen är behövlig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslaget med vissa ändringar.

Elektronisk delgivning

I 18 § föreslås det att bevislig elektronisk delgivning ska begränsas till de situationer där delgivningen enligt lagen ska ske bevisligen, till exempel med post mot mottagningsbevis. I 19 § föreslås i sin tur att vanlig elektronisk delgivning ska utvidgas till alla de situationer där vanlig delgivning också annars är möjlig. Regeringen framhåller att både bevislig och vanlig elektronisk delgivning precis som nu ska vara möjlig bara med mottagarens samtycke.

Det framgår av motiven att mottagarens samtycke kan växla med typen av ärende och gälla ett enskilt ärende eller mer allmänt. Det kan betraktas som samtycke när ett ärende väcks till ex-

empel att mottagaren meddelar på vilket sätt han eller hon önskar bli delgiven eller att mottagaren inte har lämnat någon annan adress. Förvaltningsutskottet vill inskräpa betydelsen av att den som ger sitt samtycke förstår vad det innebär. Som lagutskottet påpekar i sitt utlåtande är det viktigt att få den som ger sitt samtycke att förstå att den elektroniska adressen är sådan som han eller hon aktivt bevakar. Efter det att en person har gett sitt samtycke kan hans eller hennes omständigheter förändras till den grad att de inverkar på om elektronisk delgivning kan användas eller inte. Om adressen inte används på långa tider bör myndigheten överväga om delgivningen kan ske utan risk för mottagarens rättssäkerhet.

En del sakkunniga pekar i sina utlåtanden på 19 § 2 mom. i lagförslaget, där det ska föreskrivas att en handling anses ha blivit delgiven den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas. Presumtionen om tre dagar anses vara svår att tolka.

Enligt förvaltningsutskottets mening räcker det med de föreslagna tre dagarna efter att meddelandet sändes, för delgivning med elektroniskt meddelande när mottagaren snabbare än om det sänds med posten. Det bör inte heller bereda några problem att tidsfristerna eventuellt löper ut på en lördag eller söndag, med beaktande av vad som föreskrivs i lagen om beräkning av laga tid (150/1930).

Andra sakkunniga har velat stryka sista meningen i 19 § 1 mom. i lagförslaget.

Förvaltningsutskottet anser ändå att meningen absolut måste finnas med i 19 § 1 mom. Den lyfter fram myndighetens skyldighet att se till att delgivningen är korrekt. Meningen bör kunna tillämpas enligt typ av handling. Det kan vara bra om myndigheten fäster särskilt avseende till exempel vid hur en enskild kund inom förvaltningen kommunicerar och i förekommande fall använder bevislig elektronisk delgivning eller något annat elektroniskt kommunikationssätt än delgivning enligt 19 §.

I 18 § om bevislig elektronisk delgivning talar det om delgivning av "beslut". Enligt vad ut-

skottet har erfarit är det meningen att bestämmelsen ska gälla till exempel allmänna domstolars alla avgöranden oberoende av om de kallas beslut eller dom. Lagutskottet föreslår att ordet beslut ersätts med ordet handling. Ändringen kräver en språklig justering också i 19 § 1 mom.

Maskinell underskrift

I detaljmotiven till 20 § talas det om delgivning av expeditioner och undertecknande av tingsrätternas liggarexemplar av domarna. För att undvika oklarhet konstaterar utskottet att 20 § gäller alla domstolar, inte bara allmänna domstolar. Det har ingenting att invända mot paragrafformuleringen.

Detaljmotivering

18 §. Bevislig elektronisk delgivning. För att klarlägga frågan och undvika svårigheter med att tolka om paragrafen är tillämplig också på andra handlingar som kräver bevislig delgivning än delgivning av beslut föreslår förvaltningsutskottet att ordet beslut ändras till handling.

19 §. Vanlig elektronisk delgivning. På grund av den föreslagna ändringen i 18 § måste första meningen också i 19 § 1 mom. justeras språkligt.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget med följande ändringar:

Lag

om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) 18—20 §, av dem 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 618/2009, som följer:

18 §

Bevislig elektronisk delgivning

En handling som enligt lag ska sändas med post mot mottagningsbevis eller delges bevisligen på annat sätt får med partens samtycke delges också som ett elektroniskt meddelande, dock inte per telefax eller på därmed jämförbart sätt. Myndigheten ska då meddela att parten eller dennes företrädare kan hämta *handlingen* från en av myndigheten anvisad server, databas eller någon annan fil.

Parten eller dennes företrädare ska identifiera sig när *handlingen* hämtas. Vid identifieringen används ett identifieringsverktyg eller ett kvalificerat certifikat som avses i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer eller nå-

gon annan motsvarande identifieringsteknik som är datatekniskt tillförlitlig och bevislig.

En handling anses ha delgivits när *den* har hämtats från den länk som myndigheten anvisat enligt 1 mom. Om *handlingen* inte har hämtats inom sju dagar från myndighetens meddelande, iakttas vid delgivningen vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning.

19 §

Vanlig elektronisk delgivning

Andra handlingar än *de* som avses i 18 § får med samtycke av den som saken gäller delges som ett elektroniskt meddelande. Om det emellertid krävs för att tillgodose skyddet för den personliga integriteten eller av ett särskilt behov av skydd eller säkerhet hos den som saken gäl-

FvUB 17/2010 rd — RP 111/2010 rd

ler, eller för att trygga dennes rättigheter, ska vid delgivning av handlingar iakttas vad som i 18 § eller annars föreskrivs om delgivning.

(2 mom. som i RP)

20 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 13 oktober 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Antti Rantakangas /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Marko Asell /sd
Maarit Feldt-Ranta /sd
Juha Hakola /saml
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /gröna

Pietari Jääskeläinen /saf
Oiva Kaltiokumpu /cent
Elsi Katainen /cent
Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
Raimo Piirainen /sd
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Sivonen.